



**LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ**

**FINANSINIO AUDITO 7-ASIS DEPARTAMENTAS**

**SAPARD LĖŠŲ 2002 M. 9 MĖNESIŲ IŠLAIDŲ DEKLARACIJOS**

**AUDITO ATASKAITA**

2003 m. sausio 31 d. Nr.1070-2

**Vilnius**

<b>Turinys</b>	<b>Psl.</b>
<b>1. SANTRAUKA.....</b>	<b>4</b>
1.2. Audito tikslai.....	4
1.3. Nustatytų pastebėjimų pobūdis .....	5
1.4. Svarbūs pastebėjimai.....	5
1.5. Vidutinės svarbos pastebėjimai .....	5
1.6. Klaidų vertinimas .....	6
1.7. Išvados remiantis Daugiametės finansavimo sutarties reikalavimais .....	7
1.8. Kiti klausimai.....	8
<b>2. AUDITO METODAI.....</b>	<b>9</b>
2.1. Bendroji informacija.....	9
2.2. Bendras reikšmingumo ir patikimumo lygis .....	10
2.3. Audito apimtis.....	11
2.4. Kompiuterinių sistemų rizikos valdymo vertinimas.....	11
2.5. Atitikties akreditavimo kriterijams vertinimas.....	11
2.6. Mokėjimų ir apskaitos sistemos vertinimas.....	11
2.7. Agentūros 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) suderinamumas .....	12
<b>3. 2002 M. 9 MĖNESIŲ IŠLAIDŲ DEKLARACIJOS (FORMA D-1) SUDERINAMUMAS.....</b>	<b>13</b>
3.1. 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) duomenų suderinamumas su Agentūros apskaitos duomenimis.....	13
3.2. 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) duomenų suderinamumas su lėšų, gautų iš Nacionalinio fondo ir Lietuvos valstybės biudžeto, apskaitos duomenimis .....	13
3.3. 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) duomenų suderinamumas su panaudotų SAPARD ir bendro finansavimo lėšų duomenimis.....	13
<b>4. NACIONALINĖS MOKĖJIMO AGENTŪROS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS STRUKTŪRA.....</b>	<b>15</b>
4.1. Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.....	15
4.2. Deleguotos funkcijos .....	16
4.3. Vidaus audito tarnyba .....	Error! Bookmark not defined.
<b>5. TESTAVIMO REZULTATAI .....</b>	<b>18</b>
5.1. Atlikti darbai.....	18

<b>5.2. Kontrolės ir savarankiški (detalūs) testai .....</b>	<b>18</b>
5.2.1. Paraiškų paramai gauti vertinimas.....	19
5.2.2. Projektų svarstymas Projektų atrankos komisijoje .....	22
5.2.3. Paramos suteikimo sutarčių rengimas ir pasirašymas .....	23
5.2.4. Mokėjimo prašymų vertinimas ir tvirtinimas .....	26
5.2.5. Mokėjimų vykdymas .....	28
5.2.6. Mokėjimų apskaita .....	30

**6. ATITIKIMAS AKREDITAVIMO KRITERIJAMS .....** **31**

- 1 Priedas
- 2 Priedas
- 3 Priedas
- 4 Priedas

## 1. SANTRAUKA

### 1.1. Įvadas

Vykdydami Valstybės kontrolės 2002-07-10 pavedimą Nr.1070-2 Nacionalinėje mokėjimo agentūroje prie Žemės ūkio ministerijos (toliau - Agentūra) atlikome SAPARD (Specialioji paramos žemės ūkiui ir kaimo plėtrai programa) lėšų Faktinių išlaidų, padarytų nuo 2001-11-26 iki 2002-09-30, deklaracijos (forma D-1) auditą.

Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, kurie parengti vadovaujantis INTOSAI bei Nacionaliniais audito standartais.

### 1.2. Audito tikslai

Audito tikslas – įvertinti, ar 2002 m. spalio 14 d. Faktinių išlaidų, padarytų nuo 2001-11-26 iki 2002-09-30, deklaracijos (forma D-1) (toliau – 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracija) duomenys atitinka Agentūros buhalterinės apskaitos dokumentus ir teisingai, išsamiai ir tiksliai atspindi minėtu laikotarpiu patirtas SAPARD ir bendro finansavimo lėšų išlaidas.

Be to, atliekant 2002 m. 9 mėn. ataskaitos auditą, įvertinome:

- Ar Agentūros 2002 m. 9 mėnesių SAPARD ir bendro finansavimo lėšų sąskaitos Nr.091100 duomenys 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijoje sutampa su duomenimis apie minimu laikotarpiu iš Nacionalinio fondo ir valstybės biudžeto<sup>1</sup> pervestas Agentūrai lėšas.
- Ar Agentūroje taikomos mokėjimų vidaus kontrolės priemonės (procedūros), susijusios su SAPARD programos administravimu, yra teoriškai efektyvios ir praktikoje įgyvendinamos patenkinamai;
- Ar Agentūros vidaus kontrolės sistema užtikrina, kad prieš vykdant mokėjimus būtų atliekamas jų atitikimo Daugiametės finansavimo sutarties<sup>2</sup> reikalavimams vertinimas.

Audito nuomonė apie 2002 m. 9 mėn. ataskaitos teisingumą, išsamumą ir tikslumą bus pateikta atskirai Valstybinio audito išvadoje.

Pažymėtina, kad Valstybės kontrolė nėra patvirtinanti institucija, atsakinga už Agentūros auditą pagal Daugiametės finansavimo sutarties A skyriaus 6 straipsnį. Tačiau, atliekant auditą, buvo atsižvelgta į Europos Komisijos 1998-10-20 pateiktas Europos žemės ūkio garantijų ir orientavimo fondo patvirtinimo gaires.

---

<sup>1</sup> Bendro SAPARD programos finansavimo iš valstybės biudžeto asignavimai tvirtinami atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymais.

<sup>2</sup> Daugiametė finansavimo sutartis – Lietuvos Respublikos ir Europos Bendrijos sutartis, kurioje išdėstytos techninės, teisinės ir administracinės sąlygos, kuriomis LR vykdoma žemės ūkio ir kaimo plėtros programa ir bet kokios jos pataisos.

### 1.3. Nustatytų pastebėjimų pobūdis

Audito metu nustatėme ir dokumentavome daug įvairių pastebėjimų, kuriuos suskirstėme pagal svarbumo lygį:

**Svarbūs pastebėjimai** – dalykai, kurie turi įtakos finansinei atskaitomybei ir į kuriuos Agentūros vadovas turi nedelsdamas atkreipti dėmesį.

**Vidutinės svarbos pastebėjimai** – dalykai, susiję su Agentūros vidaus kontrolės sistema ir į kuriuos nedelsiant turėtų būti atkreiptas Agentūros atitinkamo lygio vadovų dėmesys.

**Nedidelės svarbos pastebėjimai** – dalykai, kuriuos reikia spręsti, siekiant užtikrinti pilną atitikimą akreditavimo kriterijams (Daugiametės finansavimo sutarties reikalavimams).

### 1.4. Svarbūs pastebėjimai

Žemiau pateikiami šie apibendrinti audito metu nustatyti svarbūs pastebėjimai:

- Pažeisdama Daugiametės finansavimo sutarties A skyriaus 8 straipsnio 1b) dalies nuostatas Agentūra apmokėjo 2017,7 tūkst. Lt (1513,28 tūkst.Lt SAPARD ir 504,42 tūkst.Lt bendro finansavimo lėšų) investicijų. Agentūra apmokėjo už įrangą, kuri buvo gauta ir sumontuota iki paramos suteikimo sutarties pasirašymo, t.y. išlaidas patvirtinančiuose dokumentuose (sąskaitose) nurodytos datos yra ankstesnės, nei paramos suteikimo sutarties pasirašymo data.
- Kai kurios paramos suteikimo sutartys sudarytos ir patvirtintos nesilaikant Daugiametės finansavimo sutarties A skyriaus 14 straipsnio 2.2.4 p. nuostatų, t.y. sutartyse nenurodyti kompensuojamos įrangos kokybiniai rodikliai.
- Nesilaikant nustatytų mokėjimų apskaitos procedūrų, 19 atliktų mokėjimų 4668,26 tūkst.Lt sumai apskaitos registruose buvo užregistruoti jiems neįvykus, t.y. negavus iš banko patvirtinimo apie jų įvykdymą.

### 1.5. Vidutinės svarbos pastebėjimai

Žemiau pateikiami šie apibendrinti audito metu nustatyti vidutinės svarbos pastebėjimai:

- Mokėjimo prašymų vertinimo metu buvo vykdomos nenumatytos procedūros, t.y. Agentūros direktorius 2 kartus inicijavo Mokėjimo prašymo patikrą vietoje, nors tai nenumatyta.
- Ne visi Projekto vertinimo tikrinimo elementų sąrašai pasirašyti Projektų vertinimo skyriaus viršininko.
- Agentūra nenustatė procedūrų siekiant patikrinti, kad projektuose numatytos investicijos nėra finansuojamos pagal kitas nacionalines ar/ir ES programas.
- Nėra aiškiai apibrėžta “konsultavimo paslaugų” sąvoka tinkamų išlaidų sąrašė.
- Kai kurių Agentūros pasirašytų Paramos suteikimo sutarčių straipsniai prieštarauja vienas kitam.

- Agentūra, pasirašydama sutartis su paramos gavėjais, taiko tipinę sutarties formą, neatsižvelgdama į remiamų prioritетinių priemonių specifiką.
- Agentūra nenustatė procedūrų tiems atvejams, kai pareiškėjas yra atlikęs dalį veiksmų iki sutarties pasirašymo.

Pilna informacija apie svarbius, vidutinės ir nedidelės svarbos pastebėjimus pateikta 5 ataskaitos skyriuje.

### 1.6. Klaidų vertinimas

Audito metu atliktas visų per 2002 metų 9 mėnesius atliktų 45 mokėjimų 14730878 Lt sumai testavimas pagal visas SAPARD prioritетines kryptis.

Audito metu nustatytos šios klaidos:

Funkcijos ir pavyzdžių skaičius	Kontrolės klaidos	Esminės klaidos
Mokėjimų vykdymas, 45 mokėjimai		1 mokėjimas, Agentūra, pažeisdama Daugiametės finansavimo sutarties A skyriaus 8 straipsnio 1b) dalies nuostatas pagal 2002-07-15 mokėjimo prašymą Nr. M27010010 apmokėjo 2017,7 tūkst. Lt už įrangą, kuri gauta ir sumontuota iki paramos suteikimo sutarties pasirašymo. Išlaidas patvirtinančiuose dokumentuose (sąskaitose), nurodytos datos yra ankstesnės, nei paramos suteikimo sutarties pasirašymo data.
Mokėjimų apskaita, 45 mokėjimai	Nesilaikant nustatytų mokėjimų apskaitos procedūrų, 19 atliktų mokėjimų 4668259 Lt sumai ne laiku užfiksuoti Agentūros apskaitos registruose, t.y. apskaitos registruose mokėjimai buvo įregistruoti dar negavus iš banko patvirtinimo apie jų atlikimą.	

Europos Komisijos teikimu, Agentūros metinės ataskaitos auditui taikytinas 0,5 - 2 % visų grynąjų išlaidų reikšmingumo lygis. Atliekamo audito reikšmingumo suma (maksimaliai priimtina klaidų visuma) sudaro 147 tūkst. Lt, t.y. 1 % visų per 2002 m. 9 mėnesius patirtų SAPARD ir bendro finansavimo išlaidų.

Nustatyta esminė klaida turi įtakos mūsų nuomonei apie Agentūros 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos teisingumą, išsamumą ir tikslumą, nes jos dydis – 2017,7 tūkst.Lt – viršija nustatytą (147 tūkst.Lt) reikšmingumo sumą.

Nustatyta kontrolės klaida neturi įtakos mūsų vertinamai Agentūros 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijai, tačiau yra rizika, kad šis neatitikimas gali būti reikšmingas SAPARD ir bendro finansavimo metinei finansinei atskaitomybei.

Audito metu kitos esminės klaidos nenustatytos.

### 1.7. Išvados remiantis Daugiametės finansavimo sutarties reikalavimais

Daugiametės finansavimo sutarties A skyriaus 6 straipsnyje nurodyti išsamūs klausimai, į kuriuos turi atsižvelgti Agentūros išorės auditą atliekanti patvirtinanti institucija. Kadangi Valstybės kontrolė nėra patvirtinanti institucija, žemiau pateikti atsakymai į šiam auditui tinkamus, t.y. su šio audito tikslais susijusius Daugiametės finansavimo sutarties A skyriaus 6 straipsnio klausimus:

Daugiametės finansavimo sutarties A skyriaus 6 straipsnio reikalavimai	Mūsų įvertinimas
Ar Agentūros taikomos SAPARD programos lėšų administravimo procedūros, ypač susijusios su kriterijais ir funkcijomis, išvardintomis sutarties A skyriaus 4,5 ir 14 straipsniuose, suteikia rimtą pagrindą tikėti, kad pagal minėtą programą vykdomos procedūros atitinka daugiametę finansavimo sutartį?	Atsižvelgiant į mūsų ataskaitos 1.4 ir 1.5 dalyse pateiktus pastebėjimus darome išvadą, kad Agentūroje taikomos SAPARD programos kontrolės procedūros teoriškai yra efektyvios bet praktikoje kai kuriais atvejais neužtikrina teisėto SAPARD ir bendro finansavimo lėšų naudojimo.
Ar į Valstybės kontrolės audito metu pateiktas rekomendacijas buvo atsižvelgta?	Susitikimuose su Agentūros struktūrinių padalinių vadovais supažindinome su audito metu pastebėtais neatitikimais sutarties ir kitų teisės aktų reikalavimams ir pateikėme Agentūros vadovybei rekomendacijas jiems pašalinti ir kontrolės procedūroms tobulinti. Atsižvelgiant į pateiktas rekomendacijas buvo peržiūrėti ir atitinkamai pakeisti Agentūros struktūrinių padalinių darbo aprašymai, kurie 2002-11-27 raštu Nr.1210-11-1853 pateikti vertinimui Valstybės įgaliotam pareigūnui peržiūrėti ir informuoti atitinkamus Europos Komisijos struktūrinius padalinius. Dalis rekomendacijų dar neįgyvendinta (plačiau 5 ataskaitos skyriuje).

Ar Agentūros 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos duomenys atitinka Agentūros buhalterinės apskaitos duomenis?	Audito metu buvo patikrintas atitikimas Agentūros buhalterinės apskaitos dokumentų, formos D-1 duomenų ir AB banko “Hansa-LTB” duomenų apie SAPARD lėšų pajamas ir išlaidas. Audito metu, palyginus Agentūros buhalterinės apskaitos duomenis ir Agentūros 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos duomenis su Nacionalinio fondo ir AB banko “Hansa-LTB” duomenimis, neatitikimų nenustatyta.
Ar SAPARD programos bendras finansavimas vykdomas laikantis Daugiametės finansavimo sutarties nuostatų?	Per audituojamąjį laikotarpį laikantis pasirašytų paramos sutarčių reikalavimų atlikti 45 mokėjimai 14,37 mln. Lt, iš jų 11048158,50 Lt SAPARD lėšos (75 proc.) ir 3682719,5 Lt bendro finansavimo (25 proc.). Pagal pateiktus apskaitos dokumentus nustatyta, kad SARARD lėšų ir BF lėšų įnašo laikas sutampa.

### 1.8. Kiti klausimai

Valstybinį auditą atliko keturių valstybinių auditorių grupė. Toliau nurodami audite dalyvavę specialistai ir jų pareigos:

Maina Vaičiūnienė - vyriausioji valstybinė auditorė, audito grupės vadovė;

Laima Virbickienė - vyriausioji valstybinė auditorė;

Laima Liegutė - vyresnioji valstybinė auditorė;

Vilma Pumputytė - valstybinė auditorė.

## 2. AUDITO METODAI

Šios ataskaitos dalies tikslas – aprašyti audito metodus, taikytus atliekant Agentūros 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos auditą.

### 2.1. Bendroji informacija

Agentūra po akreditavimo (2001-11-27) surengė tris paraiškų SAPARD paramai gauti šaukimus. Iki 2002 metų rugsėjo 30 d. teigiamai įvertinta ir patvirtinta 150 projektų, kurių bendra paramos suma sudarė 138612,4 tūkst.Lt, o faktiškai atlikti 45 mokėjimai 14730,8 tūkst.Lt sumai.

Toliau lentelėje pateikiami duomenys apie 2000 m. ir 2001 m. metinėse finansavimo sutartyse<sup>3</sup> patvirtintas sumas ir iki 2002 m. rugsėjo 30 d. gautų paraiškų, pasirašytų sutarčių bei atliktų mokėjimų skaičių ir išmokėtas sumas pagal visas SAPARD prioritetines priemones.

Eil. Nr.	Prioritetinės SAPARD priemonės	2000 ir 2001 m. metinėse sutartyse patvirtintos sumos (tūkst. Lt)	Gauta paraiškų (vnt.)	Paraiškose prašoma paramos suma (tūkst. Lt)	Pasirašyta sutarčių (vnt.)	Paramos sutartyse patvirtintos sumos (tūkst. Lt)	Atlikti mokėjimų (vnt.)	Atlikta mokėjimų (tūkst. Lt)
1.	1 priemonė "Investicijos į pirminę žemės ūkio gamybą"	99188,0	114	85789,8	76	51974,0	29	7185,4
2.	2 priemonė "Žemės ūkio ir žuvininkystės produktų perdirbimo ir marketingo tobulinimas"	99785,9	24	263523,9	11	67389,6	3	5446,8
3.	3 priemonė "Ekonominės veiklos plėtra ir alternatyvių pajamų skatinimas"	16476,8	28	27.300,4	12	7134,2	6	1952,7
4.	4 priemonė "Kaimo infrastruktūros tobulinimas"	47830,6	63	58107,2	19	10436,0	1	38,1
5.	7 priemonė "Profesinis mokymas"	4900,4	45	3741,64	32	1678,5	6	107,7
	<b>Iš viso:</b>	<b>268086,3</b>	<b>274</b>	<b>438462,92</b>	<b>150</b>	<b>138612,4</b>	<b>45</b>	<b>14730,8</b>

## 2.2. Bendras reikšmingumo ir patikimumo lygis

Mūsų auditas buvo suplanuotas taip, kad atitiktų Valstybinio audito reikalavimus, kurie parengti vadovaujantis INTOSAI bei Nacionaliniais audito standartais.

Mes nevertinome 2002 metų Faktinių išlaidų deklaracijos (forma D-2), kadangi Agentūra ją pateikė 2003 m. sausio 13 d. Tačiau atlikdami 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) auditą, taikėme metodus, analogiškus tiems, kurie yra taikomi vertinant metinę išlaidų deklaraciją.

Europos Komisijos teikimu, Agentūros metinės SAPARD lėšų Faktinių išlaidų deklaracijos auditui taikytinas 0,5 - 2 % visų grynųjų išlaidų reikšmingumo lygis. Atliekamo audito reikšmingumo suma (maksimaliai priimtina klaidų visuma) sudaro 147 tūkst. Lt, t.y. 1 % visų per 2002 m. 9 mėnesius patirtų SAPARD ir bendro finansavimo išlaidų.

Mes nusistatėme 95 % audito patikimumo lygį, o audito rizika sudarė 5%. Šį patikimumą gavome įvertinę įgimtą ir kontrolės rizikas, atitinkamai parinę ir atlikę kontrolės ir savarankiškus (detalius) testus.

Siekiant įvertinti Agentūros veiklą įtakojančius faktorius ir su tuo susijusias įgimtą ir kontrolės rizikas, susipažinome su Agentūros vykdomos SAPARD programos lėšų administravimo veiklą įtakojančiais veiksniais: išorės ir politine aplinka, ryšiais su kitomis institucijomis, teisės aktais, ateities įvykiais, vidaus kontrolės sistema, Agentūros struktūra, valdymu ir SAPARD lėšų administravimu, Informacinių sistemų strategija, personalo politika, priežiūra ir kontrole.

Audito metu atlikome iki 2001-09-30 atliktų visų 45 mokėjimų 14730,8 tūkst. Lt sumai testavimą. Dėl mažo mokėjimų skaičiaus pavyzdžių atranka esminiam testavimui nebuvo taikoma.

Auditas atliktas vykdant audito programas pagal šiuos penkis finansinio audito tvirtinimus:

- Baigtumas ( visi mokėjimai užregistruoti);
- Tikrumas (užregistruoti tik įrodančiais dokumentais pagrįsti mokėjimai);
- Įvertinimas (apskaičiuota ir apmokėta tiksli ir teisinga vertė);
- Atskleidimas (mokėjimai užregistruoti laiku ir tinkamoje sąskaitoje);
- Taisyklingumas (mokėjimai atlikti laikantis Daugiametės finansavimo sutarties reikalavimų, kompensuotinių išlaidų sąrašo bei Lietuvos Respublikos teisės aktų).

Valstybės kontrolė atlieka SAPARD lėšų 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos auditą Agentūroje pirmą kartą, todėl ankstesnio audito rekomendacijų įgyvendinimas nevertinamas. Tačiau šioje ataskaitoje pateikta informacija apie šio audito metu pateiktų rekomendacijų įgyvendinimą.

---

<sup>3</sup> Metinė finansavimo sutartis - Lietuvos Respublikos ir Europos Bendrijos sutartis, kurioje nustatyti Bendrijos finansiniai įsipareigojimai Lietuvos Respublikai.

### **2.3. Audito apimtis**

Agentūra iki 2002-09-30 pagal visas prioritetas atliko 45 mokėjimus 14730,8 tūkst.Lt sumai. Kadangi mokėjimų skaičius sąlyginai nedidelis, atlikome visų mokėjimų detalų testavimą. Visi mokėjimai buvo testuojami nesuskirsčius jų į duomenų grupes atskirai pagal kiekvieną prioritetinę priemonę, nes joms administruoti taikomos vienodos procedūros.

Be to, siekdami įvertinti vidaus kontrolės procedūrų efektyvumą, papildomai atlikome šiuos darbus:

- Apklausas;
- Informacinių technologijų rizikos valdymo sistemos vertinimą;
- Vidaus audito tarnybos ataskaitų peržiūrą;
- Kontrolės testus (sistemų peržiūrėjimo testus, apklausas, dokumentų tikrinimą).

### **2.4. Kompiuterinių sistemų rizikos valdymo vertinimas**

Audito planavimo metu mes įvertinome kompiuterinių sistemų saugumą. Šiuo metu Agentūroje kompiuterizuota tik gautų SAPARD ir bendro finansavimo lėšų bei mokėjimų vykdymo buhalterinė apskaita.

### **2.5. Atitikties akreditavimo kriterijams vertinimas**

Valstybinio audito metu Agentūros vykdomų SAPARD programos administravimo procedūrų atitikimas akreditavimo kriterijams nebuvo vertinamas. Tačiau įvertinę paraiškų paramai gauti ir mokėjimo prašymų vertinimo, mokėjimų vykdymo ir mokėjimų apskaitos procedūras ir kontrolės priemones, įvertinome ir minėtų sričių atitikimą šiems pagrindiniams akreditavimo atitikties kriterijams:

- Rašytinėms procedūroms;
- Pareigų atskyrimui;
- Patikrai prieš patvirtinant projektus ir mokėjimus;
- Mokėjimų ir apskaitos procedūroms;
- Kompiuterinių sistemų saugumui.

### **2.6. Mokėjimų ir apskaitos sistemos vertinimas**

Mes atlikome detalų Agentūros naudojamų procedūrų ir kontrolės priemonių, apskaitant SAPARD ir bendro finansavimo lėšas bei vykdant minėtų lėšų mokėjimus, vertinimą.

Taip pat įvertinome SAPARD ir bendro finansavimo lėšų apyvartą ( 2002-01-01 – 2002-09-30 laikotarpiu) bei sąskaitos Nr.091100 (SAPARD ir bendro finansavimo lėšų atsiskaitomoji sąskaita) likučio 2002-09-30 būklei atitikimą AB banko "Hansa-LTB" duomenims.

**2.7. Agentūros 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) suderinamumas**

Mes patikrinom Agentūros SAPARD lėšų 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) duomenų suderinimą:

- su Agentūros SAPARD lėšų apskaitos duomenimis;
- su lėšų, gautų iš Nacionalinio fondo ir valstybės biudžeto, apskaitos duomenimis;
- su Agentūros debitorių apskaitos knygos duomenimis.

Taip pat mes įvertinom, ar vykdant bendrą finansavimą laikomasi Daugiametės finansavimo sutarties reikalavimų.

### 3. 2002 M. 9 MĖNESIŲ IŠLAIDŲ DEKLARACIJOS (FORMA D-1) SUDERINAMUMAS

#### 3.1. 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) duomenų suderinamumas su Agentūros apskaitos duomenimis

- Agentūros apskaitos duomenimis SAPARD programai vykdyti 2002-09-30 panaudota - 14730878 Lt
- Pagal 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) duomenis išlaidos per  
2002 m. 9 mėnesius sudarė - 14730878 Lt  
Neatitikimų nenustatyta. Apskaitos registų 2002-09-30 ir 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) duomenys sutampa.

#### 3.2. 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) duomenų suderinamumas su lėšų, gautų iš Nacionalinio fondo ir Lietuvos valstybės biudžeto, apskaitos duomenimis

- Per audituojamąjį laikotarpį pagal 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) duomenis Agentūra SAPARD programai vykdyti gavo - 14730878 Lt
- Pagal AB bankas “Hansa – LTB” patvirtinimą Agentūra per 2002 m.  
9 mėnesius iš Nacionalinio fondo ir valstybės biudžeto gavo - 14730878 Lt  
Neatitikimų nenustatyta, duomenys sutampa.

#### 3.3. 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) duomenų suderinamumas su panaudotų SAPARD ir bendro finansavimo lėšų duomenimis

Per audituojamąjį laikotarpį SAPARD programai vykdyti iki 2002-09-30 panaudota SAPARD lėšų:

- Pagal 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) duomenis - 11048158,50 Lt
- Pagal Agentūros apskaitos registų duomenis - 11048158,50 Lt
- Pagal AB bankas “Hansa-LTB” duomenis - 11048158,50 Lt

Per audituojamąjį laikotarpį SAPARD programai vykdyti iki 2002-09-30 panaudota bendro finansavimo lėšų:

- Pagal 2002 m. 9 mėn. išlaidų deklaracijos (forma D-1) duomenis - 3682719,50 Lt
- Pagal Agentūros apskaitos registų duomenis - 3682719,50 Lt
- Pagal AB bankas “Hansa-LTB” duomenis - 3682719,50 Lt

Formoje D-1 nurodyta panaudotų lėšų suma - 11048158,50 Lt SAPARD lėšų ir 3682719,50 Lt valstybės biudžeto lėšų atitinka Nacionalinio fondo ir AB banko “Hansa-LTB” duomenis. Neatitikimų nenustatyta.

SAPARD lėšų ir bendro finansavimo lėšų santykis buvo 75 proc. ir 25 proc. ir atitiko Nacionalinės žemės ūkio ir kaimo plėtros 2000 – 2006 metų programos (SAPARD plano) nuostatas dėl programos finansavimo santykio.

Agentūra per audituojamąjį laikotarpį debitorinio įsiskolinimo neturėjo. Nei 2002 m. 9 mėnesių išlaidų deklaracijoje (forma D-1) nei debitorių apskaitos knygoje įrašų apie debitorinį įsiskolinimą nebuvo.

## 4. NACIONALINĖS MOKĖJIMO AGENTŪROS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS STRUKTŪRA

### 4.1. Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos

Agentūra įsteigta Vyriausybės 1999-11-11 nutarimu Nr. 1266 “Dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos įsteigimo”.

Agentūros veiklos tikslas – pagal kompetenciją įgyvendinti Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros politikos priemones Daugiametės finansavimo sutarties ir Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Vykdydama jai pavestas funkcijas Agentūra:

- vertina ir tvirtina projektus,
- vykdo gautų SAPARD ir bendro finansavimo lėšų apskaitą;
- vykdo ir apskaito SAPARD programos lėšų mokėjimus,
- teikia SAPARD ir valstybės paramos išlaidų suvestines ataskaitas Lietuvos Respublikos Vyriausybei, Žemės ūkio ir Finansų ministerijoms bei pagal kompetenciją įgaliotoms ES institucijoms remiantis Daugiametės finansavimo sutarties nustatytais terminais ir formomis.

Agentūra be SAPARD programos vykdymo 2002 m. nuo gegužės mėnesio vykdė specialiosios kaimo rėmimo programos administravimą. Agentūra administravo 16 paramos priemonių pagal minėtą programą.

Agentūros adresas: Gedimino pr. 19, 2025 Vilnius. Agentūroje 2002-09-30 dirbo 79 tarnautojai.

Agentūros struktūra suformuota atsižvelgiant į jai pavestus uždavinius ir funkcijas, nustatytas Daugiametėje finansavimo sutartyje, Lietuvos Respublikos įstatymuose, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimuose, žemės ūkio ministro įsakymuose, kituose teisės aktuose bei Agentūros nuostatuose.

Agentūros struktūrą sudaro 4 departamentai ir 6 skyriai (1 priedas).

Šioje ataskaitoje vertinama veikla (procedūrų vykdymas) tų Agentūros padalinių, kurie yra susiję su paraiškų paramai gauti bei mokėjimo prašymų vertinimu, paramos sutarčių sudarymu, mokėjimų vykdymu bei jų apskaita.

Eil. Nr.	Struktūrinio padalinio pavadinimas	Vykdomos SAPARD programos administravimo funkcijos
1.	Agentūros SAPPARD departamentas	
1.1	<i>Projektų vertinimo skyrius</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Paraiškų paramai gauti vertinimas;</li> <li>• Projektų vertinimo ataskaitų rengimas;</li> <li>• Projektų vertinimo ataskaitų Projektų atrankos komisijai pristatymas.</li> </ul>
1.2	<i>Projektų administravimo skyrius</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Projektų paramos sutarties sąlygų priežiūra;</li> <li>• Paramos suteikimo sutarčių rengimas ir teikimas pasirašyti.</li> </ul>

2.	Projektų atrankos komisija	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pareiškėjų pateiktų projektų pagal SAPARD prioritetines priemones ir sektorius analizė;</li> <li>• Projektų vertinimo skyriaus tarnautojų parengtų projektų vertinimo ataskaitų svarstymas ir siūlymų dėl projektų finansavimo teikimas;</li> <li>• Paramos gavėjų prašymų dėl pasirašytos Paramos sutarties pakeitimo svarstymas.</li> </ul>
3.	Finansų ir apskaitos departamentas	
3.1	<i>Mokėjimo prašymų skyrius</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Mokėjimų prašymų analizė ir atitikimo Daugiametei finansavimo sutarčiai vertinimas;</li> <li>• Mokėtinos sumos nustatymas;</li> <li>• Mokėjimo prašymų vertinimo ataskaitų rengimas;</li> <li>• Sprendimo dėl mokėjimo prašymo patenkinimo priėmimas.</li> </ul>
3.2	<i>Mokėjimo skyrius</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Pavedimai AB bankui "Hansa-LTB" vykdyti mokėjimus į paramos gavėjo sąskaitą banke;</li> <li>• Ataskaitų apie atliktus mokėjimus sudarymas;</li> <li>• Informacijos apie atliktus mokėjimus perdavimas Apskaitos ir ataskaitų skyriui;</li> <li>• Pranešimas paramos gavėjui apie lėšų pervedimą į paramos sutartyje nurodytą sąskaitą banke.</li> </ul>
3.3	<i>Apskaitos ir ataskaitų skyrius</i>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Paraiškų SAPARD lėšoms gauti rengimas ir pateikimas Nacionaliniam fondui;</li> <li>• Paraiškų bendro finansavimo lėšoms gauti rengimas ir pateikimas Žemės ūkio ministerijai;</li> <li>• SAPARD ir bendro finansavimo lėšų apskaitos tvarkymas;</li> <li>• Finansinių ataskaitų (ketvirtinių, metinių) teikimas;</li> <li>• Debitorių apskaita.</li> </ul>

Agentūra pakankamai detalai reglamentavo SAPARD programos lėšų administravimo procedūras, kurios numatytos Agentūros SAPARD departamento bei Finansų ir apskaitos departamento darbo aprašymuose. Be to, visiems Agentūros darbuotojams parengti ir patvirtinti darbo aprašymai, numatantys tarnautojų pareigybių charakteristikas, specialiuosius reikalavimus bei funkcijas.

#### 4.2. Deleguotos funkcijos

Pirminį Paraiškų paramai gauti ir Mokėjimo prašymų vertinimą Agentūra pagal pavedimo sutartis delegavo 10 Kaimo plėtros programų skyrių, kurie yra apskrities viršininkų administracijų struktūriniai padaliniai.

Agentūra parengė ir patvirtino Kaimo plėtros programų skyrių darbo aprašymus, kuriuose numatytos detalios pirminio projektų ir mokėjimo prašymų vertinimo procedūros.

Vykdam Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-08-10 nutarimą Nr.1240 "Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. kovo 27 d. nutarimo Nr.402 „Dėl tipinės apskrities viršininko

administracijos struktūros patvirtinimo" pakeitimo ir Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos teritorinių struktūrinių padalinių įsteigimo" Agentūra iki 2003-01-01 įsteigė dešimt Agentūrai pavaldžių regioninių padalinių, t.y. Kaimo plėtros programų skyriai tapo Agentūros struktūriniai padaliniai.

Pagal nustatytą tvarką regioniniai apskričių padaliniai Agentūrai teikia metines ir ketvirtines atliktų darbų ataskaitas ir pateiktų paraiškų suvestines.

Audito planavimo metu mes lankėmės Vilniaus apskrities Kaimo plėtros programų skyriuje. Minėtame skyriuje peržiūrėjome taikomas paraiškų paramai gauti ir mokėjimo prašymų administravimo procedūras. Testavimo rezultatai apie Kaimo plėtros programų skyriams deleguotų funkcijų vykdymą pateikti ataskaitos 5 dalyje.

Šiuo metu Agentūra nėra delegavusi kitų, su SAPARD programos administravimu susijusių funkcijų jokiai kitai institucijai.

Agentūra pakankamai detalai reglamentavo SAPARD programos lėšų administravimo procedūras, kurios numatytos Agentūros SAPARD departamento bei Finansų ir apskaitos departamento darbo aprašymuose. Be to, visiems Agentūros darbuotojams parengti ir patvirtinti darbo aprašymai, numatantys tarnautojų pareigybių charakteristikas, specialiuosius reikalavimus bei funkcijas.

Šiuo metu Agentūra nėra delegavusi kitų, su SAPARD programos administravimu susijusių funkcijų jokiai kitai institucijai.

### **4.3. Vidaus audito tarnyba**

Agentūros Vidaus audito tarnyba tikrina ir vertina Agentūros vidaus kontrolės ir apsaugos sistemų tinkamumą ir funkcionavimą bei darbuotojų atliekamo darbo kokybės priežiūrą, veiklos ir operacijų procese naudojamų kontrolės priemonių veiksmingumą.

Audito metu su Vidaus audito tarnybos vadovu peržiūrėjome šio padalinio strategiją, struktūrą ir vykdomas užduotis bei įvertinome minėto padalinio galimybes pilnai įvykdyti 2002 metų audito planą. Vidaus audito tarnybos personalo kaita 2002 m. - 50 proc., t.y. nebedirba 3 patyrę darbuotojai, todėl 2002 m. auditų planas buvo koreguotas.

Audito metu peržiūrėjome Agentūros Vidaus audito tarnybos 1-ojo šaukimo SAPARD paramos administravimo audito ataskaitą. Planuodami auditą ir vertindami Agentūros kontrolės riziką atsižvelgėme į minėtoje ataskaitoje pateiktus pastebėjimus.

Vidaus audito darbo 2003 metais planas parengtas laikantis 2000 - 2003 m. Strateginio audito plano.

Šiuo metu tarnybos auditoriai atlieka SAPARD lėšų administravimo ir Agentūros išlaikymui skirtų valstybės biudžeto lėšų auditus.

## 5. TESTAVIMO REZULTATAI

Šioje ataskaitos dalyje pateikiami atlikto testavimo pagal penkias prioritetas priemones rezultatai, t.y. pagrindiniai neatitikimai ir kiti pastebėjimai, rizikos bei rekomendacijos ir veiksmai, kurių ėmėsi Agentūra nustatytiems neatitikimams pašalinti ir rekomendacijoms įgyvendinti.

### 5.1. Atlikti darbai

Audito metu atlikome taikomų procedūrų ir kontrolės priemonių, susijusių su projektu SAPARD paramai gauti atranka ir mokėjimais, vertinimą:

- Rašytinių procedūrų buvimą.
- Patikrinimus prieš patvirtinant projektus ir mokėjimus.
- Mokėjimo prašymų vertinimo ir mokėjimų vykdymo funkcijų atskyrimą.
- Mokėjimų apskaitos procedūras.

Siekdami susipažinti su pirminio paraiškų paramai gauti ir mokėjimo prašymų vertinimo procedūromis audito metu atlikome šių procedūrų peržiūrą Vilniaus apskrities Kaimo plėtros programų skyriuje. Taip pat audito metu įvyko susitikimai su Agentūros vadovybe, Vidaus audito tarnybos direktoriumi bei kitų Agentūros padalinių, dalyvaujančių SAPARD programos administravime, vadovais ir darbuotojais tikslu objektyviai įvertinti taikomas procedūras ir kontrolės priemones.

Be to, tikslu įvertinti Projektų atrankos komisijos veiklą ir SAPARD programos vykdymo priežiūrą, susitikome su žemės ūkio ministru - Nacionalinės žemės ūkio ir kaimo plėtros 2000-2006 metų programos priežiūros komiteto pirmininku, taip pat su Žemės ūkio ministerijos sekretoriumi, atsakingu už Agentūros veiklą bei Žemės ūkio ministerijos Maisto ir Kaimo plėtros departamentų vadovais.

Audito metu susipažinome su Agentūros Informacinių technologijų (IT) skyriaus darbą reglamentuojančiais dokumentais ir manome, kad su IT funkcija susijusios vidaus kontrolės procedūros yra teoriškai efektyvios ir praktikoje įgyvendinamos patenkinamai. Mes nustatėme, kad informacija apie SAPARD ir bendro finansavimo lėšų išlaidas ir kiekvieną mokėjimą papildomai laikoma kompiuterinėse bylose ir saugoma AB bankas "Hansa-LTB".

Audito metu buvo atsižvelgta į Agentūros Vidaus audito tarnybos 2002 metais atlikto 1-ojo šaukimo SAPARD paramos administravimo audito rezultatus, taip pat paskirtos patvirtinančios institucijos Agentūros 2001 m. veiklos audito rezultatus.

### 5.2. Kontrolės ir savarankiški (detalūs) testai

Atsižvelgdami į vidaus audito pastebėjimus ir neatitikimus Projektų atrankos komisijos posėdžių protokoluose, atrinkome ir atlikome prioritetas priemonės "Žemės ūkio ir žuvininkystės produktų

perdirbimas ir marketingo tobulinimas” trijų patvirtintų projektų Vertinimo ir Mokėjimo prašymo ataskaitų bei 20 pasirašytų paramos suteikimo sutarčių analizę. Siekdami susipažinti su SAPARD lėšų administravimo procedūromis bei įvertinti kontrolės priemonių efektyvumą mes atlikome minėtų trijų projektų sistemų peržiūrėjimo testus. Taip pat buvo atlikti visų 45 mokėjimo prašymų dokumentų tikrinimo kontrolės testai. Be to, siekdami gauti papildomus įrodymus, kad administruojant SAPARD lėšas laikomasi Daugiametės finansavimo sutarties reikalavimų, taikėme ir kitus kontrolės testus.

Taip pat buvo atliktas visų 2002-01-01 – 2002-10-01 laikotarpiu atliktų 45 mokėjimų detalus testavimas pagal taisyklingumo, baigtumo, atskleidimo, tikrumo ir įvertinimo tvirtinimus.

Atlikto testavimo rezultatai apibendrinti pagal šiuos SAPARD programos administravimo etapus:

1. Paraiškų paramai gauti vertinimas;
2. Projektų svarstymas Projektų atrankos komisijoje;
3. Paramos suteikimo sutarčių rengimas ir pasirašymas;
4. Mokėjimo prašymų vertinimas ir tvirtinimas Agentūroje;
5. Mokėjimų vykdymas;
6. Mokėjimų apskaita.

### **5.2.1. Paraiškų paramai gauti vertinimas**

#### *Pastebėjimas*

Projektų vertintojai parengė ir pateikė SAPARD departamento vadovybei neužbaigtas ataskaitas (nepadarė reikiamų įrašų Projekto vertinimo tikrinimo elementų sąrašė) (AB “Pieno žvaigždės” projektas”Sūrių gamybos ir išrūgų perdirbimo modernizavimas”, Nr.P20010003).

#### *Rizika*

Ateityje, esant dideliame projektui srautui, nepakankama priežiūra ir kontrolė gali turėti įtakos, kad nebus laikomasi nustatyto procedūrinių veiksmų eiliškumo.

#### *Rekomendacijos*

Agentūros vadovybei sugriežtinti SAPARD departamento Darbo aprašymo procedūras ir užtikrinti tinkamą priežiūrą.

#### *Agentūros veiksmai*

SAPARD departamento tarnautojams Darbo aprašyme nurodyta daryti visus reikalingus įrašus Paraiškų vertinimo ir administravimo elementų sąrašuose.

#### *Pastebėjimas*

Ne visi Projekto vertinimo tikrinimo elementų sąrašai pasirašyti Projektų vertinimo skyriaus viršininko (AB “Pieno žvaigždės” projektas”Sūrių gamybos ir išrūgų perdirbimo modernizavimas”, Nr.P20010003).

*Rizika*

Ateityje, esant dideliame projektui srautui, nepakankama priežiūra ir kontrolė gali turėti įtakos, kad nebus laikomasi nustatyto procedūrinių veiksmų eiliškumo.

*Rekomendacijos*

Agentūros vadovybei sugriežtinti SAPARD departamento Darbo aprašymo procedūras ir užtikrinti tinkamą priežiūrą.

*Agentūros veiksmai*

Audito metu ši rekomendacija įgyvendinta nebuvo.

*Pastebėjimas*

SAPARD departamento Darbo aprašyme nenumatytas skyrius, kuriame būtų aprašytos procedūros, kai pareiškėjas yra atlikęs dalį veiksmų iki sutarties pasirašymo. Pvz., kai vertinant pateiktą projektą nustatyta, kad investiciniame projekte numatyta įranga jau sumontuota ir bandoma įmonėje (Firmos “Rovisa” Skerdyklos ir mėsos perdirbimo cecho statybos investicijos projektas Nr.P27010010).

*Rizika*

Yra rizika, kad finansuotinomis bus pripažintos investicijos, atliktos iki paramos sutarties pasirašymo, o tai neatitinka Daugiametės sutarties A skyriaus 8 straipsnio 1b) dalies nuostatų.

*Rekomendacijos*

Papildyti SAPARD departamento darbo aprašymą.

*Agentūros veiksmai*

Papildytas SAPARD departamento aprašymas, numatant, kad, kai vertintojas nustato atliktų investicijų faktą ir tai patvirtina Kontrolės skyrius, jau atliktos investicijos pripažįstamos netinkamomis ir joms neskiriama SAPARD parama.

*Pastebėjimas*

Agentūra nenustatė procedūrų patikrinti, kad projekte numatytos investicijos nėra finansuojamos kitų nacionalinių ar ES programų lėšomis.

*Rizika*

Yra dvigubo projekto finansavimo rizika.

*Rekomendacijos*

Siekiant užtikrinti, kad SAPARD parama nebūtų dubliuojama finansuojant projektus iš kitų šaltinių, vertinant projektų tinkamumą, nustatyti procedūras dėl papildomos informacijos gavimo iš atitinkamų

institucijų (pvz., Centrinės finansų ir kontraktų agentūros, Vidaus reikalų ir Žemės ūkio ministerijų).

#### *Agentūros veiksmai*

Agentūra kreipėsi į susijusias institucijas, šiuo metu rengiamas bendradarbiavimo sutarties projektas.

#### *Pastebėjimas*

Agentūros direktoriaus 2001-12-04 įsakymu Nr.105 patvirtintame tinkamų išlaidų sąraše nėra aiškiai apibrėžta “konsultavimo paslaugų” sąvoka. Pasirašant sutartis naudojami šie apibrėžimai: “konsultavimas”, “konsultavimo paslaugos” ir “verslo plano rengimas”. Verslo plano rengimo išlaidos kompensuojamos, tačiau minėtame tinkamų išlaidų sąraše tai neįvardinta, nors trims prioritetinėms priemonėms verslo planų rengimas yra privalomas. Be to, apie verslo plano rengimo išlaidų kompensuojamumą SAPARD paramos gavėjai neinformuoti: visuose Agentūros informaciniuose leidiniuose nurodomos išlaidos, susijusios su apmokėjimu konsultantams. Galimybė kompensuoti išlaidas, susijusias su verslo planų rengimu, kuriuos taip pat rengia konsultantai, šiuose leidiniuose neminima.

#### *Rizika*

Nesant aiškiam konsultavimo paslaugų apibrėžimui yra rizika, kad bus priimti nestandartiniai sprendimai dėl investicijų rėmimo. Taip pat SAPARD paramos gavėjai yra nepakankamai informuoti apie galimų konsultavimo išlaidų kompensavimą.

#### *Rekomendacijos*

Papildyti tinkamų išlaidų sąrašą, įtraukiant išlaidas konsultantams rengiant verslo planą. Agentūros informaciniuose leidiniuose papildyti 1, 2 ir 3 prioritetinių priemonių kompensuotinių išlaidų sąrašą, įtraukiant išlaidas konsultantams verslo planų rengimui.

#### *Agentūros veiksmai*

Audito metu ši rekomendacija nebuvo įgyvendinta.

#### *Pastebėjimas*

Agentūros direktoriaus 2001-12-04 įsakymu Nr.105 patvirtinto tinkamų išlaidų sąrašo II dalyje “Specifinės tinkamos išlaidos” 1.3.1. punkte nėra aiškiai apibrėžti kompensuotinių įrengimų ir mechanizmų kriterijai.

#### *Rizika*

Yra rizika, kad nesant aiškiai apibrėžtiems kompensuojamų išlaidų vertinimo kriterijams, gali būti priimti nestandartiniai sprendimai dėl paramos skyrimo.

#### *Rekomendacijos*

Papildyti tinkamų išlaidų sąrašą, aiškiai apibrėžiant įrengimų ir mechanizmų, už kurių įsigijimą skiriama SAPARD parama, vertinimo kriterijus. Pvz., papildomai nurodant kompensuojamų įrengimų ir

mechanizmų vieneto vertę.

#### *Agentūros veiksmai*

Audito metu ši rekomendacija įgyvendinta nebuvo.

#### *Pastebėjimas*

SAPARD departamento Darbo aprašyme nenumatytos procedūros tais atvejais, kai Projektų vertinimo skyrius pareiškia neigiamą nuomonę apie projekto finansuojamumą, o Projektų atrankos komisija pripažįsta jį finansuotinu, arba Projektų atrankos komisijos nutartimi projektas pripažintas nefinansuotinu, o Agentūros direktoriaus sprendimu projektas pripažintas tinkamu.

#### *Rizika*

Yra rizika, kad bus priimti nepagrįsti sprendimai dėl projekto tinkamumo.

#### *Rekomendacijos*

Papildyti SAPARD departamento darbo aprašymą, numatant jame atitinkamas procedūras esant minėtoms aplinkybėms.

#### *Agentūros veiksmai*

Papildytas Projektų atrankos komisijos darbo aprašymas, suteikiant Projektų atrankos komisijai teisę rekomenduoti taikyti papildomas priemones bei detalizuotas šios teisės realizavimas.

### **5.2.2. Projektų svarstymas Projektų atrankos komisijoje**

#### *Pastebėjimas*

Nenustatyta Projektų atrankos komisijos posėdžių protokolavimo tvarka ir forma. Projektų svarstymo dokumentavimas yra nepakankamas, t.y. neužtikrina sprendimų pagrįstumo.

#### *Rizika*

Yra rizika, kad pateikti sprendimai dėl projektų tinkamumo bus nepakankamai motyvuoti.

#### *Rekomendacijos*

Papildyti Projektų atrankos komisijos darbo aprašymo 3.6 dalį “Sprendimų įforminimas ir įgyvendinimas”, numatant detalų svarstomų projektų vertinimo procedūrų dokumentavimą.

#### *Agentūros veiksmai*

Audito metu ši rekomendacija įgyvendinta nebuvo.

#### *Pastebėjimas*

Kai kuriais atvejais SAPARD departamento Projektų vertinimo skyriaus pateikta Projektų atrankos

komisijai informacija apie svarstomą projektą detalai neužfiksuojama protokole arba pateikiama nepilnai. Pvz. informacija, kad norima kompensuoti įranga sumontuota ir bandoma įmonėje dar prieš pasirašant paramos sutartį, neužfiksuota 2002-02-28 komisijos posėdžio protokole Nr.7 arba nebuvo pateikta komisijai, o vėliau ši aplinkybė nebuvo nurodyta ir pasirašant Paramos suteikimo sutartį.

*Rizika*

Yra rizika, kad Projektų atrankos komisija padarys nepagrįstas išvadas dėl projekto tinkamumo, nes negalės įvertinti visų, su projektu susijusių, aplinkybių.

*Rekomendacijos*

Agentūros vadovybei papildyti SAPARD departamento Projektų vertinimo skyriaus darbo aprašymą:

- numatant skyriaus viršininko arba jo įgalioto specialisto atsakomybę pateikti išsamią informaciją apie vertinamą projektą.
- numatant parengti standartinę formą, kuri pateikiama Projektų atrankos komisijai ir kurioje būtų numatyta privalomą informaciją apie svarstomą projektą.

*Agentūros veiksmai*

Audito metu ši rekomendacija įgyvendinta nebuvo.

### **5.2.3. Paramos suteikimo sutarčių rengimas ir pasirašymas**

*Pastebėjimas*

Pagal 2002-02-28 pasirašytą Paramos suteikimo sutartį Nr.SA 8-12010003 Agentūra įsipareigojo apmokėti už įrangą, kuri iki sutarties pasirašymo buvo sumontuota ir išbandyta paramos gavėjo įmonėje. Šios aplinkybės Paramos suteikimo sutartyje nenurodytos. (Firmos "Rovisa" Skerdyklos ir mėsos perdirbimo cecho statybos investicijos projektas Nr.P27010010).

*Rizika*

Yra rizika, kad nesilaikoma Daugiametės finansavimo sutarties A skyriaus 8 straipsnio 1b) dalies nuostatų, t.y. kompensuojamos išlaidos patirtos iki paramos sutarties pasirašymo.

*Rekomendacijos*

Papildyti ir sugriežtinti SAPARD departamento darbo aprašymo procedūras, numatant Agentūros direktoriaus pavaduotojo ir SAPARD departamento direktoriaus atsakomybę už rengiamų sutarčių atitikimą Daugiametės finansavimo sutarties nuostatomis.

*Agentūros veiksmai*

Audito metu ši rekomendacija įgyvendinta nebuvo.

*Pastebėjimas*

Agentūros vadovybė kai kuriais atvejais skiria nepakankamai laiko Paramos suteikimo sutarčiai parengti. Pvz., Paramos suteikimo sutartis pasirašyta tą pačią dieną, kai projektas buvo svarstomas Projektų atrankos komisijoje, kai Agentūros direktorius įsakė suteikti paramą projektui ir įpareigojo SAPARD departamentą parengti paramos sutartį (Firmos “Rovisa” Skerdyklos ir mėsos perdirbimo cecho statybos investicijos projektas Nr.P27010010).

Be to, audituojamuoju laikotarpiu buvo papildytos 8 pasirašytos Paramos suteikimo sutartys, o kai kurios iš jų po kelis kartus.

#### *Rizika*

Paramos sutarčiai parengti skiriamas per trumpas laiko tarpas, o tai gali neigiamai įtakoti pasirašomų sutarčių kokybę.

Šiuo metu, kai vykdomų projektų skaičius nedidelis, paramos sutarčių sąlygų dažnas keitimas dar neturi didelės įtakos SAPARD lėšų administravimui. Tačiau, kai projektų bus žymiai daugiau, dažnas paramos sutarčių sąlygų keitimas gali neigiamai įtakoti SAPARD ir bendro finansavimo lėšų srautų valdymą.

#### *Rekomendacijos*

Agentūros vadovybei papildyti SAPARD departamento darbo aprašymą, numatant protingą (tinkamą) terminą vienai Paramos sutarčiai parengti ir nustatyti Paramos sutarties pakeitimo ir papildymo taisykles.

#### *Agentūros veiksmai*

Agentūros direktorius įsakymu patvirtino Paramos sutarties pakeitimo ir papildymo taisykles. Rekomendacija dėl pakankamo termino Paramos suteikimo sutarčiai parengti dar neįgyvendinta.

#### *Pastebėjimas*

Kai kuriose Agentūros pasirašytose paramos suteikimo sutartyse straipsniai - 2 (Parama) ir - 3 (Paramos suteikimo sąlygos) prieštarauja vienas kitam. Pvz., sutarčių 2 straipsnyje nurodomos kompensuotinos išlaidos, patirtos iki sutarties pasirašymo, tuo tarpu 3 straipsnyje teigiama, kad Agentūra kompensuos tik tas investicijas, kurias paramos gavėjas padarys po sutarties pasirašymo (Ūkininko P.Vasiliausko projektas Bulvių sėklininkystės ūkio plėtra Nr.P12010003).

#### *Rizika*

Yra rizika, kad esant prieštaravimams sutarties tipinėje formoje gali būti apmokėtos nekompensuotinos investicijos.

#### *Rekomendacijos*

Papildyti SAPARD departamento darbo aprašymą, numatant sutarties dalies dėl išlaidų kompensavimo pakeitimą.

#### *Agentūros veiksmai*

Papildytas SAPARD departamento aprašymas, atitinkamai pakeičiant tipinę paramos sutarties formą.

#### *Pastebėjimas*

Agentūra, pasirašydama sutartį su paramos gavėju, taikė tipinę sutarties formą, neatsižvelgdama į prioritetinių priemonių specifiką. Pvz., sudarant sutartis pagal prioritetinę priemonę “Ekonominės veiklos plėtra ir alternatyvių pajamų skatinimas”, kurioje numatytas naujų darbo vietų sukūrimas kaimo gyventojams, sutarties sąlyga, įpareigojanti paramos gavėją suteikti naujai sukurtas darbo vietas kaimo gyventojams, nenumatyta (UAB “Navaba” projektas Modernios skalbyklos, dirbančios garo pagrindu, įrengimas kaimo vietovėje Nr.P32010007).

#### *Rizika*

Yra rizika, kad, neįvertinus atskirų prioritetinių priemonių specifikos, nebus užtikrintas efektyvus SAPARD paramos lėšų naudojimas bei nebus pasiekti SAPARD programos tikslai.

#### *Rekomendacijos*

Parengti tipines Paramos sutarčių formas, atsižvelgiant į prioritetinių priemonių specifiką bei atitinkamai spręsti apie projektų tinkamumo kriterijų papildymus.

#### *Agentūros veiksmai*

Atlikti pakeitimai SAPARD departamento darbo aprašyme, nustatytos 5 paramos sutarčių grupės, bet rekomendacijos dėl projektų tinkamumo kriterijų papildymo audito metu įgyvendintos nebuvo.

#### *Pastebėjimas*

Nesilaikant Daugiametės finansavimo sutarties A skyriaus 14 straipsnio 2.2.4 p. nuostatų kai kuriose sutartyse 2 straipsnio 3 p. (Parama) ir 5 straipsnio 3.1 p. (Paramos suteikimas dalimis) nepateikti investicijų (įrangos) kokybiniai rodikliai (Ūkininko P.Vasiliausko projektas Bulvių sėklininkystės ūkio plėtra Nr.P12010003).

#### *Rizika*

Yra rizika, kad nebus užtikrinta kompensuojamų investicijų kontrolė bei išlaidų pagrįstumas.

#### *Rekomendacijos*

Papildyti SAPARD departamento darbo aprašymą, numatant Paramos suteikimo sutarties 2 straipsnyje “Parama” privalomai pateikti ne tik kompensuojamų investicijų kiekybinius, bet ir kokybinius rodiklius (techninius parametrus ir pan.).

#### *Agentūros veiksmai*

Audito metu ši rekomendacija įgyvendinta nebuvo.

#### 5.2.4. Mokėjimo prašymų vertinimas ir tvirtinimas

##### *Pastebėjimas*

- Kai kuriuose Kaimo plėtros programų skyriuose tarnautojai, pildydami Mokėjimo prašymo patikros ataskaitos tikrinimo elementų sąrašą (MPR 6), neatsakė į visus klausimus (Firmos “Rovisa” Skerdyklos ir mėsos perdirbimo cecho statybos investicijos projektas Nr.P27010010).
- Kai kuriuose Kaimo plėtros programų skyriuose tarnautojai neatliko visų privalomų procedūrų, t.y. ne visus išlaidas patvirtinančius mokėjimo dokumentus patvirtino parašu ir spaudu (Firmos “Rovisa” Skerdyklos ir mėsos perdirbimo cecho statybos investicijos projektas Nr.P27010010).

##### *Rizika*

Yra rizika, kad nepakankama priežiūra ir kontrolė Kaimo plėtros programų skyriuose turės įtakos mokėjimų pagrįstumui.

##### *Rekomendacijos*

- Papildyti Kaimo plėtros programų skyriaus darbo aprašymą, nurodant, kad skyriaus vedėjas turi užtikrinti, kad būtų atsakyta į kiekvieną elementų sąrašo klausimą.
- Numatyti Kaimo plėtros programų skyriaus vedėjo atsakomybę už savalaikę ir kokybišką tarnautojų rengiamų darbo dokumentų priežiūrą ir kontrolę bei Agentūrai siunčiamų dokumentų atitikimą nustatytiems reikalavimams.

##### *Agentūros veiksmai*

Agentūra papildė Kaimo plėtros programų skyrių darbo aprašymą, numatant skyriaus vedėjo atsakomybę už savalaikę ir kokybišką tarnautojų rengiamų darbo dokumentų kontrolę bei Agentūrai siunčiamų dokumentų pilnumą.

##### *Pastebėjimas*

Mokėjimo prašymų skyrius neįvertino, kad paramos gavėjas pastatų rekonstrukcijai ir teritorijos sutvarkymui vietoje pasirinkto ir su Agentūra suderinto paslaugos tiekėjo darbų sutartis pasirašė su trimis paslaugų tiekėjais. Agentūrai motyvuotas raštas dėl paramos tiekėjų pakeitimo nebuvo pateiktas ir paramos sutartis nebuvo papildyta, o Mokėjimo prašymų skyrius neatmetė mokėjimo prašymo ir neinformavo SAPARD departamento Projektų administravimo skyriaus apie minėtus neatitikimus, t.y. Agentūra neužtikrino, kad būtų laikomasi visų nustatytų procedūrų (Ūkininko A.Bielinio projektas Kaimo turizmas ir poilsio paslaugos Nr. P30010001).

##### *Rizika*

Nepakankama vidaus kontrolė Mokėjimo prašymų skyriuje gali turėti įtakos mokėjimų pagrįstumui.

*Rekomendacijos*

Agentūros vadovybei papildyti Mokėjimo prašymų skyriaus darbo aprašymą, numatant skyriaus vedėjo atsakomybę už savalaikę ir kokybišką tarnautojų rengiamų darbo dokumentų kontrolę ir peržiūrą.

*Agentūros veiksmai*

Audito metu ši rekomendacija įgyvendinta nebuvo.

*Pastebėjimas*

Agentūros Mokėjimų prašymų skyriaus vertintojai, pildydami formą “Mokėjimų prašymo skyriaus darbuotojo (vertintojo) dokumentų elementų tikrinimo pagal SAPARD priemonę “Investicijos į pirminę žemės ūkio gamybą” sąrašas” (forma MP6-1), nustatytoje vietoje neišvardino išlaidų, kurios negali būti kompensuojamos ( Raupaičių ūkio projektas “Grūdinės kultūros ir linai”, Nr.P16010003).

*Rizika*

Šiuo metu, kai mokėjimo prašymų yra nedaug, šis procedūrinis pažeidimas nėra reikšmingas, tačiau ateityje, padidėjus mokėjimo prašymų skaičiui, toks pažeidimas gali įtakoti mokėjimo prašymo tinkamumo vertinimą.

*Rekomendacijos*

Agentūros vadovybei užtikrinti nustatytų mokėjimo prašymų vertinimo procedūrų laikymąsi ir priežiūrą.

*Agentūros veiksmai*

Audito metu ši rekomendacija įgyvendinta nebuvo.

*Pastebėjimas*

Agentūros direktorius du kartus inicijavo Mokėjimo prašymo patikrą vietoje, nors tokia mokėjimo prašymo vertinimo procedūra nenumatyta, o Agentūros direktorius šio sprendimo aiškiai nemotyvavo (Firmos “Rovisa” Skerdyklos ir mėsos perdirbimo cecho statybos investicijos projektas Nr.P27010010), (Ūkininko Ž.Aleksandravičiaus projektas Grūdinės kultūros ir linai Nr.P15010002).

*Rizika*

Yra rizika, kad nesilaikant nustatytų procedūrų nebus užtikrintas nuoseklus jų vykdymas, bus atliekami nereikalingi veiksmai ir priimami nemotyvuoti sprendimai.

*Rekomendacijos*

Agentūros direktoriui užtikrinti nustatytų mokėjimo prašymų vertinimo procedūrų laikymąsi ir inicijuoti papildomas patikras ar kitus procedūrose nenumatytus veiksmus tik aiškiai motyvuojant jų priežastis.

*Agentūros veiksmai*

Agentūra papildė Kontrolės skyriaus darbo aprašymą nauju 6.7.4 punktu, numatančių Agentūros direktoriui teisę priimti sprendimą nestandartinėms situacijoms, bei detalizavo šios teisės realizavimą.

#### *Pastebėjimas*

Nuo 2002 metų Agentūrai pavesta nauja funkcija – Specialiosios kaimo rėmimo programos tiesioginių išmokų administravimas. Šį darbą atlieka 3 Mokėjimų prašymų ir 2 Mokėjimų skyrių darbuotojai. Be to, SAPARD programos ir Specialiosios kaimo rėmimo programos administravimo procedūros, įskaitant mokėjimo funkciją, skiriasi.

#### *Rizika*

Padidėjęs darbo krūvis gali neigiamai paveikti Mokėjimų prašymų vertinimo ir mokėjimų vykdymo kokybę.

#### *Rekomendacijos*

Įvertinti darbuotojų poreikį siekiant užtikrinti tinkamą SAPARAD programos ir Specialiosios kaimo rėmimo programos mokėjimų prašymų vertinimo ir mokėjimų vykdymo funkcijų atlikimą.

#### *Agentūros veiksmai*

Audito metu ši rekomendacija įgyvendinta nebuvo.

### **5.2.5. Mokėjimų vykdymas**

#### *Pastebėjimas*

Pažeisdama Daugiametės finansavimo sutarties A skyriaus 8 straipsnio 1b) dalį, kurioje nurodoma, kad apmokamos išlaidos patirtos po paramos sutarties pasirašymo, Agentūra apmokėjo 2017,70 tūkst. Lt už įrangą, kuri buvo gauta ir sumontuota iki paramos suteikimo sutarties pasirašymo. Išlaidas patvirtinantys dokumentai – sąskaitos yra ankstesnės datos nei paramos suteikimo sutarties pasirašymo data (Firmos “Rovisa” Skerdyklos ir mėsos perdirbimo cecho statybos investicijos projektas Nr.P27010010).

Pagal 2001-02-26 pirkimo-pardavimo sutartį Nr.026/02/01 firma “Rovisa” ketino įsigyti iš firmos Schulte Lebensmitteltechnik įrangą skerdyklai ir šalto rūkymo įrengimus, kurių vertė – 2150,00 tūkst. DM. Sutarties sąlygos nenumatė įrangos bandomojo laikotarpio. Prieš pristatant įrangą, tiekėjas ir pirkėjas 2001-07-26 pasirašė du priedus prie sutarties (Nr.002, Nr.003), numatančius skerdyklos įrenginių bandomąjį laikotarpį atitinkamai iki 2002-01-31 ir 2002-02-28. Įranga buvo pristatyta įmonei bei sąskaitos už ją pateiktos 2001 metų rugpjūčio-rugsėjo mėnesiais (2001-08-14 Nr. L 0108006e, 2001-09-21 Nr. L0108006g, 2001-08-28 Nr. L108006f, 2001-08-09 Nr.L 10108006d, 2001-08-07 Nr.L 0108006a,

2001-08-08 Nr. L 0108006c). Pažymėtina, kad šios įrangos ir įrengimų įvežimui nebuvo taikytos muitinės laikinojo įvežimo procedūros.

Pagal 2001-10-12 priėmimo-perdavimo aktą skerdyklos įranga priduta bandyti įmonei (apie dalies sutartyje numatytos įrangos – šalto rūkymo įrenginių – bandomąjį laikotarpį nei šiame dokumente, nei minėtuose sutarties prieduose neminima).

Firma “Rovisa” 2001-12-20 paraiškoje SAPARD paramai gauti nenurodė, kad planuojama įsigyti įranga jau sumontuota ir bandoma įmonėje. Taip pat šio fakto nepateikė Agentūros Projektų vertinimo skyriaus viršininkas, pristatydamas projektą Projektų atrankos komisijai (neužfiksuota 2002-02-28 Projektų atrankos komisijos posėdžio protokole Nr.7), o vėliau duomenys apie įrangos buvimą įmonėje neįtraukti į 2002-02-28 pasirašytą paramos suteikimo sutartį Nr. SA 8-P27010010.

Paramos gavėjas 2002-04-29 mokėjimo prašyme Nr. M27020001 investicijų kompensavimui pateikė minėtas 2001 metų rugpjūčio – rugsėjo mėn. sąskaitas (gautas iki paramos suteikimo sutarties pasirašymo), kurių pagrindu pareiškėjas apmokėjo už minėtą įrangą. Mokėjimo prašymo vertintojas pripažino šias investicijas neatitinkančiomis Daugiametės finansavimo sutarties A skyriaus 8 straipsnio 1b) dalies nuostatų ir todėl nekompensuotinas. Mokėjimo prašymų skyriaus viršininkas kreipėsi į įmonę dėl papildomos informacijos pateikimo: informacijos apie prašomos kompensuoti įrangos apskaitos užbalansinėse sąskaitose, tiekėjo pateiktų apmokėjimui sąskaitų bei atitinkamos pažymos apie skerdyklos veiklos pradžią. Gavus minėtą informaciją Agentūra 2002-07-15 mokėjimo pavedimu Nr. 00138872 firmai “Rovisa” pervėdė 2017703,00 Lt (1513277,25 Lt SAPARD lėšų ir 504425,75 Lt bendro finansavimo valstybės biudžeto lėšomis).

#### *Išvada*

Paramos gavėjas minėta 2001-02-26 įrangos pirkimo-pardavimo sutartimi:

- ketino įsigyti skerdyklos bei šalto rūkymo įrangą iki paramos suteikimo sutarties pasirašymo,
- minėtą įrangą įvežė ir sumontavo įmonėje iki paramos suteikimo sutarties pasirašymo,
- paramos gavėjas apmokėjo tiekėjui už įrangą pagal sąskaitas (pateiktos Agentūrai su mokėjimo prašymu, kaip išlaidas įrodantys dokumentai), kurių data ankstesnė nei paramos sutarties pasirašymo data.

Dėl šių priežasčių paramos gavėjo prašoma investicija, mūsų nuomone, negalėjo būti kompensuojama, o Agentūros ir paramos gavėjo veiksmai, kurių buvo imtasi iki ir po paramos sutarties pasirašymo (paramos prašyme su įrangos buvimu įmonėje susijusi informacija nepateikta, įrangos pirkimo-pardavimo sutarties priedai, numatantys įrangos bandomąjį laikotarpį, pateikta nepilna informacija Projektų atrankos komisijai (neužfiksuota protokole), Agentūros prašymas įmonei pateikti papildomus dokumentus apie įrangos apskaitą užbalansinėse sąskaitose, papildomas tiekėjo sąskaitas įrangos apmokėjimui) yra susiję su pastangomis padaryti šį projektą remtinu pagal SAPARD programą.

#### *Rekomendacijos*

Papildomai įvertinti projekto finansuojamumą ir spręsti dėl 2017,7 tūkst. Lt (1513,28 tūkst.Lt SAPARD ir 504,42 tūkst.Lt bendro finansavimo lėšų), sumokėtų pažeidžiant Daugiametės finansavimo sutarties A skyriaus 8 straipsnio 1b) dalies nuostatas, susigražinimo minėtos sutarties nustatyta tvarka ir terminais.

#### *Agentūros veiksmai*

Audito metu ši rekomendacija įgyvendinta nebuvo.

### **5.2 6. Mokėjimų apskaita**

#### *Pastebėjimas*

Pažeisdama Buhalterinės apskaitos įstatymo (2001-11-06 Nr. IX-574) 12 str. 1 p. ir nesilaikydama nustatytų atliktų mokėjimų apskaitos procedūrų (Agentūros Finansų ir apskaitos departamento darbo aprašymo 8.2.1, 8.7.13, 8.7.15, 8.7.16, 8.7.17 ir 8.7 p.). Finansų ir apskaitos departamento Mokėjimo skyriaus viršininkė 19 SAPARD ir bendro finansavimo lėšų mokėjimų 4668259 Lt sumai įregistravo apskaitos registruose dar negavus iš AB banko “Hansa –LTB” patvirtinimo apie atliktus mokėjimus.

#### *Rizika*

Registruojant mokėjimus ne laiku ir be pagrįstų apskaitos dokumentų yra rizika, kad Agentūros metinė finansinė atskaitomybė nebus teisinga, tiksli ir išsami, t.y. minėtoje atskaitomybėje bus pateikti ataskaitiniu laikotarpiu neatlikti mokėjimai.

#### *Rekomendacijos*

Agentūros vadovybei:

- Užtikrinti nustatytų kontrolės procedūrų laikymąsi;
- Atlikti atitinkamus “Navision Financial” apskaitos programos pakeitimus, kurie užtikrins duomenų apie įvykdytus mokėjimus įvedimą į apskaitos registrus tik gavus patvirtinimą iš banko.

#### *Agentūros veiksmai*

- Mokėjimų ir Apskaitos ir ataskaitų skyriaus darbuotojams nurodyta užtikrinti nustatytų atliktų mokėjimų apskaitos procedūrų laikymąsi;
- Informacinių technologijų skyriaus viršininkas informavo, kad planuojama papildyti “Navision Financial” apskaitos programą, kuri užtikrintų duomenų apie atliktus mokėjimus įvedimą į apskaitos registrus tik gavus patvirtinimą iš AB banko “Hansa-LTB”.

## 6. ATITIKIMAS AKREDITAVIMO KRITERIJAMS

Audito metu Agentūros vykdomų SAPARD paramos lėšų administravimo procedūrų atitikimas akreditavimo kriterijams nebuvo vertinamas. Tačiau įvertinę paraiškų paramai gauti ir mokėjimo prašymų vertinimo, mokėjimų vykdymo ir mokėjimų apskaitos procedūras ir kontrolės priemones, mes galime teigti, kad šiose SAPARD programos administravimo srityse taikomos procedūros neužtikrina Daugiametės finansavimo sutarties sąlygų laikymosi ir tuo pačiu nepilnai atitinka akreditavimo kriterijus.

Audito metu pastebėti šie su akreditavimo kriterijais susiję trūkumai:

1. Rašytinėse procedūrose:
  - Procedūros nustatytos, bet kai kuriais atvejais nevykdomos (plačiau ataskaitos 5.2.1. ir 5.2.4.dalyse);
  - Nenustatytos rašytinės procedūros (plačiau ataskaitos 5.2.1. ir 5.2.3. dalyse).
2. Mokėjimų procedūrose - pažeidžiant Daugiametės finansavimo sutarties A skyriaus 8 straipsnio 1b) dalies nuostatas apmokėta 2017,7 tūkst. Lt už įrangą, kuri gauta ir sumontuota iki paramos suteikimo sutarties pasirašymo (plačiau 5.2.5. dalyje).
3. Apskaitos procedūrose - mokėjimai 4668,3 tūkst. Lt sumai apskaityti apskaitos registruose negavus patvirtinimo iš banko apie jų atlikimą (plačiau ataskaitos 5.2.6 dalyje).

Audito metu Agentūros vadovybė ir padalinių vadovai buvo informuoti apie rašytinių procedūrų trūkumus, nevykdymą bei nenumatytų procedūrų vykdymą ir buvo pateiktos atitinkamos rekomendacijos nustatytiems trūkumams pašalinti. Agentūros vadovybė dalį Valstybės kontrolės rekomendacijų įvertino ir peržiūrėjo bei papildė susijusių Agentūros padalinių darbo aprašymus bei, įvertinusi kitų išorės ir vidaus auditorių rekomendacijas, pateikė 2002-11-27 raštu Nr.1210-11-1853 Valstybės įgaliotojam pareigūnui peržiūrėti ir informuoti Europos Komisijos struktūrinius padalinius.

Detali informacija apie Agentūrai pateiktas rekomendacijas ir agentūros veiksmus pateikta ataskaitos 2 priede.

Finansinio audito 7-ojo departamento direktorius	Tomas Mackevičius
Finansinio audito 7-ojo departamento vyriausioji valstybinė auditorė	Maina Vaičiūnienė
Finansinio audito 7-ojo departamento vyriausioji valstybinė auditorė	Laima Virbickienė
Finansinio audito 7-ojo departamento vyresnioji valstybinė auditorė	Laima Liegutė
Finansinio audito 7-ojo departamento valstybinė auditorė	Vilma Pumputytė

Susipažinome:

Nacionalinės mokėjimo agentūros prie  
Žemės ūkio ministerijos direktorius

Evaldas Čijauskas

2003-02-

Nacionalinės mokėjimo agentūros prie  
Žemės ūkio ministerijos Finansų ir  
Apskaitos departamento direktorius

Valentinas Miltienis

2003-02-

**NACIONALINĖS MOKĖJIMO AGENTŪROS PRIE ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJOS  
STRUKTŪRA**

